

Motion till riksdagen

1988/89:Jo799

av Bengt Westerberg m.fl. (fp)

Luften och havet

1. Inledning

Rymdfärderna har fört människan närmare galaxernas hemligheter. Men rymdfararnas berättelser om de första intrycken handlar inte om det väldiga kosmos utan om deras känslor av andakt inför bilden av jorden.

Det handlar om jordens skönhet, om hennes bräcklighet och om vårt ansvar att förvalta det som är mänsklighetens gemensamma arv.

Från rymden är det ännu omöjligt att se spåren av miljöförstöringen. Utifrån går inte att upptäcka försurningen, nedsmutsningen av haven eller ens uttunnningen av ozonskiktet.

Men en dag kan vi komma dithän att rovdriften satt så djupa spår att den går att upptäcka också från rymden: tropiska skogar som avverkats, döende skogar som ersatts av grässtäpper.

Den här motionen handlar om förorening av luften och vatten. Luft som är en förutsättning för mänskligt liv. Vatten som är den viktigaste byggstenen i allt levande.

En lång rad av de svåraste miljöproblemen beskrivs nedan. Grundtonen är trots allt optimistisk. Människans fantasi och intelligens har fört henne ut i rymden. All vår fantasi och förmåga måste nu uppåtdas för att göra det möjligt att också rädda miljön.

2. Förorening av luften

Luftföroreningarna har mer än något annat lärt oss att miljöproblemen är gränslösa. Utsläpp från polska och engelska industrier försurar den skånska jorden och bidrar till att döda allt liv i många av sjöarna på västkusten. På samma sätt regnar utsläppen från svenska industrier och förbränningsanläggningar ner hundratals kilometer österut.

Det visar hur beroende världens länder är av varandra. Beroendet växer i takt med de växande miljöproblemen. Det kommer att öka kraften i kraven på radikala åtgärder för att rädda miljön.

Luftföroreningar leder till försurning av mark, skog och vatten. Det har blivit ett av den industrialiserade världens svåraste hot mot skogar, sjöar och grundvatten. 15 000 svenska sjöar anses vara döda. Nya uppgifter från den så kallade riksskogstaxeringen berättar att skogsskadorna förvärras med oförminskad takt. De var lika allvarliga 1988 som 1984. Den skogsdöd som härjat på kontinenten kan också nå vårt land.

Under de senaste åren har situationen i de svenska sötvattensjöarna försämrats som en följd av försurningen. Den leder till att metallföreningar och tungmetaller kommer i omlopp. Bland annat frigörs det kvicksilver som fallit ned från luften och finns lagrat i bottensedimenten. På senare tid har man konstaterat kvicksilver i fisk från sjöar, som aldrig har haft några direkta industriutsläpp.

Ett viktigt steg i kampen mot försurningen har tagits på internationell nivå genom överenskommelsen om att begränsa utsläppen av svavel med 30 procent, den så kallade 30%-klubben. Men också det är otillräckligt. Trots överenskommelsen släpper Europas länder ut 50 milj. ton svavel varje år. Kraven är inte tillräckligt hårda i förhållande till vad miljön tål.

Polen och Storbritannien har valt att ställa sig utanför 30%-klubben. Det innebär att man vägrar ta ansvar för att de egna utsläppen drabbar också andra länder, inte minst då Sverige. Den svenska regeringen bör uppta bilaterala förhandlingar med de båda länderna om svavelutsläppen.

Förhandlingarna med Polen bör även gälla ekonomiskt och miljötekniskt samarbete. Hur samarbetet kan utformas beskrivs i folkpartiets motion om miljöproblemen i Östeuropa.

Regeringen måste öka ansträngningarna för att snabbt nå resultat i förhandlingarna om långtgående nedtrappning av kväveutsläppen. Sverige har kommit längre än många andra länder när det gäller att begränsa svavelutsläppen. Vi närmar oss det långsiktiga målet som riksdagen fastställde i våras, att svavelutsläppen skall vara nedbringade med 80% vid sekelskiftet jämfört med 1980 års nivå. Aktuell statistik från statens naturvårdsverk visar att utsläppen av svaveldioxid har minskat med 56 % på senare tid, från 502 000 ton år 1980 till 219 000 ton år 1987.

Men enligt samma statistik har kväveutsläppen bara minskat med 5 % under motsvarande period. Det beror på att vägtrafiken har ökat dramatiskt under 1980-talet, en ökning som helt har "ätit upp" vinsterna av den katalytiska avgasreningen. Kväveutsläppen från trafiken har ökat med 16 % sedan 1980. Resultatet kan bli vad forskarna kallar kvävechock.

Men regeringen har inte insett allvaret. Folkpartiets förslag om att målet för minskningen av kväveutsläppen skulle skärpas till 50% mot slutet av 1990-talet avvisades. Riksdagen bör nu ställa sig bakom detta mål.

Under flera år bromsade regeringen vidare riksdagens krav på ett bidrag till de bilägare som eftermonterar katalysatorer på äldre bilar. På samma oacceptabla sätt tycks man nu bromsa riksdagens krav på att regeringen skall ta initiativ till en internationell luftvårdsfond – en försening som riksdagen uppmärksammade i höstas.

Snabba och effektiva åtgärder krävs på trafikens område. Avgasnormerna måste skärpas för bensinbilar fr.o.m. 1995 års modeller. Kampen mot försurningen måste intensifieras. Hastigheterna måste ner genom att kontrollen förbättras och straffen skärps. Skrotningspremien bör höjas till minst 1 500 kr. för att påskynda att äldre bilar med dålig avgasrening försvinner ur trafik. De kommuner som vill bör få möjlighet att använda ekonomiska styrmedel för att få ner bilåkandet.

Tågtrafiken måste förbättras för att skapa alternativ till vägtrafiken. Det gäller särskilt i starkt förorenade och utsatta områden som på västkusten. Vi

noterar med oro att regeringen skjutit på upprustningen av Väst kustbanan. Den skulle kunna fylla en viktig roll när det gäller att avlasta mycket av den tunga transporttrafik, som idag försurar den bohuslänska skogen.

I valrörelsen presenterade folkpartiet ett miljöpolitiskt program för de första hundra dagarna efter ett regeringsskifte. En lång rad åtgärder riktade sig mot försurningen. Trots det har inte en enda av de föreslagna åtgärderna hittat fram till regeringens miljöproposition.

Mönstret är detsamma som tidigare år. Kampen mot miljöförstöringen förlorar tid och det blir riksdagens uppgift att skynda på miljöarbetet. Man bör nu av regeringen beställa ett program mot förstöringen där åtgärderna mot trafikutsläppen måste prioriteras.

Några övriga inslag i ett program mot försurningen bör vara följande:

- Gränsvärdet för utsläpp från oljeeldade anläggningar bör sänkas till 0,05 gram per MJ bränsle i hela landet senast 1992.
- Svavelhalten i tung eldningsolja bör sänkas till 0,5 procent under 1990.
- Svavelhalten i bunkerolja bör sänkas till 1 procent fr.o.m. 1990.
- Statens naturvårdsverk bör få i uppdrag att redovisa hur ytterligare begränsningar av kolväte- och kväveoxidutsläppen skall kunna genomföras.

I naturvårdsverkets uppdrag bör dessutom ingå att tillsammans med berörda länsstyrelser utarbeta ett program för minskning av föroreningarna i södra Sverige. Regeringen bör begära att de danska myndigheterna upprättar motsvarande program.

Det är viktigt att kalkningsverksamheten fortsätter trots att det fortfarande finns vissa frågetecken kring denna. En intensifierad forsknings- och utredningsverksamhet är angelägen. Särskilt gäller detta skogsmarkskalkning där utökade fältförsök bör genomföras.

Det är också angeläget att i större skala undersöka möjligheterna att genom selentillförsel begränsa skadeverkningarna av kvicksilver i miljön. Kalk bör användas som fällningskemikalie i kommunala avloppsreningsverk.

Brukningssmetoderna i jord- och skogsbruk har en betydelse i försurnings-sammanhang som inte tillräckligt uppmärksammas. Framför allt gäller detta skogsbruket där det nu får anses belagt att en ökad lövskogsandel kan påverka situationen positivt. Skogsstyrelsen bör därför få i uppdrag att i samråd med naturvårdsverket utarbeta ett förslag till hur lövskogsandelen skall kunna ökas i särskilt drabbade områden.

3. Atmosfären hotad

Under det senaste decenniet har hotet från luftföroreningarna skiftat karaktär. Från att ha varit regionala framstår de som alltmer ödesmättade globala hot mot överlevnaden.

Nedbrytningen av det skyddande ozonskikt som finns i stratosfären kan leda till en drastisk ökning av antalet cancerfall. Jordens klimat kan rubbas genom några få graders värmeökning – en drivhuseffekt förorsakad av bl.a. ökad koldioxidhalt i atmosfären. Det kan få oöverskådliga effekter i form av översvämningar och missväxt.

Ozonskiktet hotas av användningen av halogenerade kolväten av vilka de mest kända föreningarna går under produktnamnet freon. Mindre känt är att metan, kanske också brom, utgör hot mot ozonskiktet. Sedan 1985 finns Wienkonventionen, vari de halogenerade kolvätena erkänns som ett problem som måste åtgärdas. I Montreal slöts 1987 en överenskommelse mellan 24 industriländer om globala begränsningar av freonanvändningen.

Dessvärre leder Montrealprotokollet endast till en halvering av freonanvändningen – och detta först vid sekelskiftet. Mot bakgrund av att uttunningen av ozonskiktet över det norra halvklotet sannolikt är värre än beräknat framstår det som än angelägnare att Sverige också internationellt verkar mycket aktivt för ett totalt stopp för freonanvändningen. Sveriges ord bör kunna väga tungt i dessa sammanhang eftersom den svenska freonanvändningen kommer att avecklas under de närmaste åren.

En utveckling mot varmare klimat skulle främst drabba de människor som bor i de länder som redan idag lider av torka eller av översvåmningskatastrofer. Rika länder som Sverige bör redan nu gå före genom att begränsa utsläppen av koldioxid.

Riksdagens beslut från juni 1988 att utsläppen inte skall öka utöver dagens nivå bör nu följas av att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att lägga fram förslag till handlingsplan mot utsläppen av koldioxid och andra hot mot atmosfären. I handlingsplanen bör ingå en avgift på koldioxid.

4. Haven måste räddas

Jorden består till tre fjärdedelar av oceaner, resten är kontinenter. Det vatten som finns på jorden har funnits ända sedan den föddes. Det är lätt att hålla med Stefan Edman, när han i boken Jordens sång skriver att jorden rätteligen borde döpas om till planeten Havet.

Länge fanns det en förhärskande tro att vattnet har ett slags självläkande förmåga, att avfall, gifter och kemikalier löses upp i djuphaven och i atmosfären. Alltfler inser att detta inte är sant. Trots det fortgår förgiftningen av havet.

Gifter dumpas. Avfall förbränns till havs. Många u-länder riskerar att få ta emot de rika ländernas avfall därför att miljölagarna inte ställer några krav – ännu ett exempel på den egoism som gror i spåren av den internationella orättvisan. U-länders kusthav riskerar dessutom att förstöras av jorderosion, som orsakas av skogsskövling och felaktiga jordbruksmetoder.

Kusthaven hotas också i Sveriges omgivning. Sommarens fiskdöd, säldöd och ejderdöd på Västkusten är tillsammans med utplåningen av gråsälen i Östersjön smärtsamma påminnelser om att våra kusthav är hotade. Det råder osäkerhet om det fullständiga sambandet mellan t.ex. säldöden och utsläppen men misstanken gränsar ändå till visshet. Det som sker och har skett är sannolikt en följd av att kusthaven under decennier har utsatts för människors påverkan.

En rad hot – förutom de svenska – kan nämnas: finska utsläpp från pappersmassaindustrin, Sovjets för tillfället skrinlagda planer på mycket omfattande fosforitbrytning i Baltikum, utsläppen i den polska Wislafloden och norska utsläpp från industrier utefter Glommaälven.

Miljöministern redovisar de initiativ som Sverige tagit i internationella sammanhang. Hon framhåller bl. a. att det program som antogs vid Nordiska rådets session i Helsingör är en viktig plattform för fortsatta strävanden att förbättra miljön i vår del av världen.

Men handlingsplanen är inte tillräckligt långtgående vilket miljöministern glömmer att påpeka.

Jordbruksutskottet framhåller följande i betänkandet JoU 1988/89:6

”Den överenskommelse om en åtgärdsplan för den marina miljön som efter långa förhandlingar träffats inom Nordiska rådet uppfyller enligt utskottets mening knappast de krav som bör ställas inom den nordiska kretsen. Som framgår av redogörelsen i det föregående synes man ännu icke ha accepterat nödvändigheten att brådskande vidta sådana miljöskyddsåtgärder som behövs för att förbättra miljösituationen i gränsvatten mot Sverige. Ställningstagandena i Nordiska rådet bör således kompletteras med mer långtgående åtgärder än vad som blir följderna av de beslut som fattades vid rådets möte i Helsingör.”

Det är ett ofrånkomligt intryck att miljöministern i sin beskrivning av regeringens arbete förbiser att riksdagen ställer än större krav på aktivitet från svensk sida.

Från folkpartiets sida vill vi understryka vikten av att Sverige agerar mycket kraftfullt bl. a. inom ramen för Helsingforskonventionen för att minska hotet mot Östersjön. Regionala konventioner är ett viktigt redskap i det internationella miljöarbetet. Det redskapet bör också användas för att angripa den allvarliga föreningsituationen i Nordsjön.

Det är därför glädjande att riksdagen i juni 1988 ställde sig bakom folkpartiets krav på att initiativ tas till bildande av en Nordsjökommission, liknande den som redan finns för Östersjön. Regeringen bör nu ta initiativ till ett ministermöte med övriga konventionsstater i Nordsjösamarbetet. Att andra länder inte visat omedelbar entusiasm är som jordbruksutskottet konstaterade i höstas inte tillräckligt argument för att avstå från att fullfölja ansträngningarna.

Åtgärder på internationell nivå är inte tillräckliga. Folkpartiet har upprepade gånger pekat på en lång rad åtgärder, som skulle hejda Sveriges roll i förstöringen:

- totalförbud mot användningen av miljögiften PCB,
- påskyndande av utvecklingen mot helt slutna massindustrier,
- upprättande av genbanker för att förhindra utarmning av i första hand fiskbestånden,
- naturskydd av marina områden genom inrättande av marina reservat,
- insatser för att återskapa en livskraftig sälstam,
- åtgärder för att minska kväveläckaget från jordbruk, kommuner och industrier - bland åtgärderna märks t.ex. ökade krav på en mer långtgående reduktion vid reningsverken,
- beslut om att göra hela Kattegatt till miljöskyddsområde med särskilda restriktioner för alla skadliga utsläpp.

Miljögiften PCB är det främsta hotet mot gråsälens överlevnad i Östersjön. Trots förbud mot användning av PCB i nya installationer är giften i omlopp och riskerar att även i framtiden ställa till svåra skador. Problemet kommer

sannolikt att förvärras, när olika typer av teknisk utrustning som t.ex. transformatorer och kondensatorer skall tas ur användning.

Regeringen blundade länge för problemet, men fattade slutligen i december 1988 ett beslut om avveckling av all användning av PCB senast vid utgången av 1994. Folkpartiet vill påskynda avvecklingen ytterligare och föreslår att den skall vara genomförd snarast och senast vid utgången av 1992. Därmed skulle vårt mångåriga krav på totalförbud av PCB vara genomfört.

Massaindustrins utsläpp skall enligt riksdagens beslut i juni 1988 begränsas till 1,5 kilogram bundet klor per ton massa. Det är ett uttryck för hårdare krav på massaindustrin – något som vi länge har efterlyst.

Men målet måste sättas än högre.

Massaindustrins utsläpp måste i det närmaste helt elimineras. Målet skall vara att detta har skett vid sekelskiftet. Riksdagen bör ge regeringen detta till känna. Det skulle innebära en avsevärd ambitionshöjning.

Avgifter på de resterande utsläppen skulle sannolikt skynda på utvecklingen av helt slutna processer. Vi vill understryka vikten av att avgifter på massaindustrins utsläpp av klorerad organisk substans på förslag av utredningen om ekonomiska styrmedel införs snarast möjligt. Regeringen har försenat införandet av miljöavgifter alltför länge.

Jordbruket bidrar i hög grad till övergödningen av kusthaven genom att kväve läcker ut i haven. Intensiteten i jordbruket måste minskas och ett tydligt miljömål införas. Från folkpartiets sida har vi länge stött krav på en avreglering och att det nuvarande produktionsstödet skall ersättas med en arealersättning. Med ett sådant system skulle miljön gynnas genom att jordbrukarna premieras för att landskapet hålls öppet, inte för en hög produktion som leder till överskott och ständigt växande miljöproblem.

Forskning kring havsmiljöproblemen

Den aktionsplan mot havsföroreningarna som arbetades fram av naturvårdsverket är både en viktig källa till kunskap om problemen och en katalog över nödvändiga åtgärder. Aktionsplanen speglar liksom sommarens händelser på västkusten vikten av ökad kunskap. Vi vet för litet om hur föroreningar och gifter påverkar såväl på mikronivå som i stor skala. Fisk- och säldöden var smärtsamma påminnelser om det.

Samtidigt är det uppenbart att forskningen kring problemen med havsmiljön är starkt eftersatt. Utrustningen är föråldrad. Forskningsfartyg för provtagning i avlägsna kustområden och till havs saknas. Forskare arbetar under ekonomiskt osäkra villkor samtidigt som antalet forskartjänster är för litet.

Bilden av den eftersatta marina forskningen bekräftas av UHÅ:s rapport om inrättandet av laboratorier vid universiteten i Umeå, Stockholm och Göteborg. Utredaren skriver följande i rapporten:

”Sedan 70-talet har de svenska havsforskarna ideligen påpekat nödvändigheten av att stärka svensk havsforskning genom kompetensuppbyggnad via ökat stöd till utbildning och kompetensuppehållande genom inrättande av tjänster. I stället har stödet sjunkit. Den förutspådda miljöförstörelsen gestaltas i allt mer drastiska exempel och forskarsamhället står utan

beredskap. Landet förmår knappt skrapa ihop kompetens för att täcka akuta forskningsinsatser kring en algblomning på Västkusten. Forskarna tas från sina tidsbegränsade forskningsprojekt och tvingas äventyra sin egen framtid existens".

Forskningen har dessvärre inte mycket stöd att hämta i budgetpropositionen.

Det finns flera exempel på bristande handlingskraft hos regeringen: Miljöministern har ännu inte fördelat de pengar till grundforskningen som riksdagen beslutade om hösten 1988. Den marinbiologiska stationen Kristineberg, som upptäckte den stora algblomningen och havsdöden, utlovades t.ex. större resurser av såväl statsministern som miljöministern under valrörelsen. Löftet har ännu inte verkställts.

Till detta kommer att utbildningsministern skjuter frågan om inrättandet av marina centra på framtiden. Först 1990 kommer man att ge besked om resurstilldelningen för den första etapp, som UHÄ har angivit. Till dess får också Lunds universitet vänta på besked om sin begäran om 2 milj. kr. för att klara den marina forskningen.

Ett tredje exempel, slutligen, är hämtat från regeringens miljöbudget där det framgår att anslaget B18 Åtgärder mot havsföroreningar får 1.5 milj. kr. av begärda 10 milj. kr. i påslag. Den blygsamma summan skall användas för ytterligare en handfull forskartjänster.

Slutsatsen kan inte bli annat än att regeringen behandlat den marina forskningen styvmoderligt. Man tycks inte ha insett eller vill inte inse att havsmiljöproblemen förvärras och att frågetecknen blir allt fler. Den njudda behandlingen framstår som ett hån mot de forskare som arbetar under ekonomiskt och arbetsmässigt osäkra villkor.

Vi gör en annan bedömning än regeringen. Enligt vår uppfattning måste den marina forskningen prioriteras. Folkpartiet vill därför att den första etappen i skapandet av marina centra vid universiteten i Umeå, Stockholm och Göteborg skall inledas redan under det kommande budgetåret. För detta ändamål anslår vi 12 milj. kr. och förutsätter att det innebär en förstärkning av fältstationer som t.ex. Norrby, Askö och Kristineberg.

Problemen i Öresund har på senare tid uppmärksamrats allt mer. I det känsliga sundet har skett en lång rad stora utsläpp från industrier, jordbruk och kommuner. Mot bakgrund av detta finns det starka skäl att bevilja den marina forskningen vid Lunds universitet de 2 milj. kr. man har begärt.

Folkpartiet vill vidare öka anslaget B18 med 8,5 milj. kr. Det ger statens naturvårdsverk reella möjligheter att följa upp aktionsplanen mot havsföroreningar med bl.a. tätare mätningar och provtagningar. Dessa är en förutsättning för ökad kunskap och möjligheter att snabbt vidta åtgärder i en eventuell krissituation. Under det kommande budgetåret skall verket dessutom inleda arbetet med att revidera den nu gällande aktionsplanen. Det ter sig än mer angeläget i ljuset av sommarens händelser.

De konkreta förslagen på dessa punkter finns i folkpartiets motion om miljö och utveckling.

Ytterligare marina reservat bör inrättas. Det bör ske med utgångspunkt från naturvårdsverkets förslag från 1980 och aktionsplanen mot havsföroreningar. Syftet skall vara att inrätta marina reservat bl. a. kring Gotska Sandön och flera områden i Stockholms skärgård såsom Stora Nassa samt på Västkusten.

5. Dricksvattnet måste skyddas

Dricksvattnet är vårt viktigaste livsmedel. Det skriver författaren Bo Rosén i sin angelägna bok "Lortsverige - 50 år efter Lubbe Nordström". Utan vatten kan människan inte leva mer än några få dagar, för att må bra måste hon ha vätska dagligen.

Vatten är en av de värdefullaste naturrikedomarna i Sverige till skillnad från många utvecklingsländer där tillgången på rent vatten ibland kan vara närmast obefintlig. Enligt WHO dör årligen 10-25 milj. människor i sjukdomar som är orsakade av orent vatten och bristande sanitet. Hela 80 % av alla världens sjukdomar kan enligt FN-organet hänga samman med vattensituationen i världen.

Även i vårt land uppträder hot mot dricksvattnet. Det mest allvarliga är att grundvattnet kan hotas av försurningar. Det beror på att aluminium och andra metaller frigörs när pH-värdet blir tillräckligt lågt och kommer ut i vattnet. Medicinska forskare anser i dag att för höga halter av aluminium kan orsaka demens - Alzheimers sjukdom.

Till hoten hör också föroreningarna från industri, jordbruk och trafik. Lakvatten läcker från soptippar. Bekämpningsmedel från jordbruket följer med dräneringsvattnet från åkrarna och hittar ner i grundvattnet. Slöseri med vatten leder ofta till att saltvatten tränger in i den begränsade tillgången på sötvatten i kustlandskapen. I många kommuner använder man sannolikt för stora mängder klor i vattnet.

Bo Rosén pekar också i sin bok på att ledningsnäten i många kommuner håller på att bryta samman och att kommunerna alltför ofta missköter sina vattentäkter.

"Dessvärre tycks inte alltid kommunerna visa den rätta omsorgen om grundvatten och ytvatten som kan tjäna som vattentäkt. Sedan 1960-talet finns möjligheten att lägga ut skyddszoner, en inre där ingen exploatering alls får ske och en yttre där kanske ett "ofarligt" markutnyttjande kan företas. Långtifrån alla kommuner har begagnat sig av denna möjlighet att slå vakt om vattnet. Tack vare en sådan åtgärd kan t.ex. miljöfarliga transporter hindras att passera. Ett tankbilshaveri kan ju slå ut en vattentäkt totalt om det vill sig illa."

Dricksvattensituationen kan bli akut i framtiden, det kan bli ett av de miljöproblem som vid sidan av mögelhus och radonfaran påverkar människors vardag mest. Statistik från livsmedelsverket visar t.ex. att sedan 1979 har mer än 25 000 människor infekterats av dåligt dricksvatten på olika håll i Sverige. I flera fall har det rört sig om magepidemier till följd av dåligt vatten. Livsmedelsverkets utredning visar att trots detta har mycket litet gjorts för att förbättra de kommunala vattenverken. Enligt verket uppstår hälften av

de problem som besvärar konsumenterna i ledningsnäten.

Statens naturvårdsverk bör få i uppdrag att tillsammans med livsmedelsverket göra en kartläggning av dricksvattensituationen och en plan för hur den skall kunna förbättras. Det är t.ex. nödvändigt att upprätta krav för hur vattenverk och ledningsnät skall kontrolleras och att intensifiera forskningen kring bland annat försurningens effekter på grundvattnet.

I en annan motion föreslås slutligen att statsbidrag skall kunna utgå till enskilda vattentäkter som drabbas av försurning.

Mot. 1988/89

Jo799

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skärpt mål för minskningen av utsläppen av kväveoxider,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skärpt gränsvärde för svavelutsläpp från oljeeldade anläggningar,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt svavelhalt i tung eldningsolja till 0,5 procent under 1990,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt svavelhalt i bunkerolja till 1 procent från 1990,
5. att riksdagen hos regeringen begär att naturvårdsverket får i uppdrag att redovisa hur ytterligare begränsningar av kolväte- och kväveoxidutsläppen skall kunna genomföras,
6. att riksdagen hos regeringen begär att naturvårdsverket och berörda länsstyrelser får i uppdrag att utarbeta ett program för minskning av föroreningarna i södra Sverige,
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samarbete med Danmark för att minska luftföroreningarna i södra Sverige,
8. att riksdagen hos regeringen begär att naturvårdsverket tillsammans med skogsstyrelsen får i uppdrag att utarbeta ett förslag om hur lövskogsandelen i särskilt drabbade områden skall kunna ökas,
9. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med uppgift att lägga fram förslag till handlingsplan mot koldioxidutsläppen och andra hot mot atmosfären i enlighet med vad som anförts i motionen,
10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kraftfullare svenska insatser vad gäller internationellt samarbete om våra kusthav,
11. att riksdagen hos regeringen begär förslag till skärpta krav på en kvävereduktion vid reningsverken,
12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förklarande av Kattegatt som miljöskyddsområde,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att målet skall vara att massindustrins utsläpp av klorföreningar är avvecklade vid sekelskiftet,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prioritering av den marina forskningen¹,]

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en kartläggning av och plan för dricksvattensituationen.

Mot. 1988/89

Jo799

Stockholm den 23 januari 1989

Bengt Westerberg (fp)

Ingemar Eliasson (fp)

Karin Ahrland (fp)

Charlotte Branting (fp)

Sigge Godin (fp)

Ingela Mårtensson (fp)

Jan-Erik Wikström (fp)

Kerstin Ekman (fp)

Karl-Göran Biörsmark (fp)

Birgit Friggebo (fp)

Elver Jonsson (fp)

Anne Wibble (fp)

Lars Ernestam (fp)

¹ 1988/89:Ub622